

Presidenten fick en miniatyr

President Tarja Halonen tog emot en krigsbarnsdelegation med bl a Pirkko Ahlin och Matts Imhagen.

Foto: Ulla Mielonen

En delegation av finska krigsbarn fick audiens hos president Tarja Halonen, som förädrades en miniatyr i brons av krigsbarnsstatyn "Ero".

Det var krigsbarnens riksorganisationer i Finland och Sverige som överlämnade gåvan och fick en pratstund med presidenten.

Läs mer om besöket på

Sidan 13.

Som krigsbarn hos Erlander

Helge Dahl har enbart positiva erfarenheter från sin tid som krigsbarn hos Aina och Tage Erlander i Bromma.

– Alla tre pojkarna behandlades likvärdigt, säger han.

Framför allt minns han en kungamiddag som han fick vara med på.

Sidorna 8-9.

Helge Dahl (mitten) med Bo och Sven Erlander under sommarvistelse i Laxvik, Halland.

Far återvände från de döda

Men fångenskapen satte sina spår.

Sidan 4.

Epilog i fallet Tuula Kaarina

Nu är faderskapet infört i böckerna!

Sista sidan.

Organisationsnummer: 878001-7862

Från redaktionen

Så är årets första nummer av medlemstidningen klar, en vecka senare än beräknat.

Den extra veckan innebar att vi fick med den senaste händelseutvecklingen i "fallet **Tuula Kaarina**" som vi ägnat stort utrymme i de senaste två numren.

För mig personligen känns epilogen (se sista sidan) som en mycket tillfredsställande avslutning på ett ärende som engagerat inte bara mig och Tuula Kaarinas närmaste utan även läsekretsen.

Personalen på Helsingfors och Åbo stads arkiv har varit mycket tillmötesgående och hjälpsamma. Det hade varit roligt att kunna säga detsamma om finska kyrkans personal. Men av församlingarnas tjänstemän har bemötandet ofta varit likgiltigt och avvisande – som om de inte ville besvara sig.

Ett personligt besök för att få se vissa dokument avfärdades med att ärendet var belagt med sekretess – kom igen om hundra år, ungefär.

Jag framförde klagomål till en kyrkoherde i Åbo som visade sig betydligt mer inklämmande och beklagade att personal inte ens iddes svara på brev.

Efterdyningarna till filmen "Den bästa av mödrar" går fortfarande höga. Det var därför med stort intresse vår ordförande **Matts Imhagen** och jag besökte mellansvenska krigsbarnsföreningens årsmöte i Västerås och fick se den numera berömde regissören **Klaus Härös** första film, "Elina – som om jag inte fanns".

Jag gillar filmen och uppskattar framför allt Härös handlag med barn och fotografen **Jarkko T. Laines** förmåga att skapa mycket vackra naturbilder.

Härös benägenhet att använda en etablerad skådespelare till en roll i en helt annan genre än man är van vid tyder på en känsla för möjligheterna. Här är det **Bibi Andersson** som spelar, nej, som är en elak lärarinna.

Filmen lär finnas på dvd.

Kai Rosnell, chefredaktör
kai.rosnell@comhem.se

Detta nummer av MedlemsNytt är tryckt hos
Knivsta Tryckeri AB, Knivsta, i mars 2006..

I detta nummer: sidan

Från redaktionen	2
Ordföranden har ordet	3
Det fanns lyckasökare också	3
Deras stupade far knackade på	4
Alternativet var Sovjet	5
Körde 100 mil för "syster"-besök	6
Karelen lockar	7
Som krigsbarn hos Erlander	8-9
Förebilden till Austerlitz	10
Thriller kring flyktbarn i Danmark	10
Ur ett personligt brev	11
Flykten från Kivennapa	11
Guldbagge till Maria Lundqvist	12
Den förvandlade gatan	12
Redan de gamla fransmännen...	13
Besök hos presidenten	13
Inbjudan till Riksmötet	14
Inbjudan till Vasa. Lokalföreningarna	15
Tuula Kaarina är nu sin fars dotter	16

Direktanslutna till RFK

Medlemsavgiften för direktanslutning till RFK är 150 kr. per år. Tidningen ingår i priset.

Utgivning

Nästa nummer av MedlemsNytt utkommer i början av juni (deadline 15 maj), därefter början av september och december.

Prenumeration

Årsprenumeration SEK 100:-- (för icke-medlemmar) till RFK:s pg 424 54 97 - 5.

I Finland (och övriga världen) 14 Euro till Kai Rosnell, bankkonto (Porin Osuuspankki) 570081 476 212, eller RFK:s konto ovan. **Glöm inte ange namn, adress och vad betalningen avser.**

Redaktionen för MedlemsNytt:

Matts Imhagen, ansvarig utgivare, Lundmansg. 11 B, 761 45 Norrtälje. Tel: 0176-12029.

E-post: matts.imhagen@home.se

Kai Rosnell, chefredaktör (redigering, layout), Kølängsv. 10, 741 42 Knivsta. Tel: 018-380009.

E-post: kai.rosnell@comhem.se

Doris (Gui) Emanuelsson, Mjölnerbacken 15, 4 tr, 174 48 Sundbyberg. Tel: 08-7333187.

E-post: gui.sture@bredband.net

Pentti Käppi, Östra Skansg. 10, 413 02 Göteborg.

Tel: 031-291688. E-post: pentti.kappi@telia.com

Tapani Rossi, Frejgatan 3 D, 243 34 Höör.

Tel: 0413-24236. E-post: tapani@rossi.se

Riksförbundets hemsida: www.krigsbarn.se

— Ordföranden har ordet: —

Norrtälje i februari 2006.

”Klart Oscarsmaterial”, är rubriken för **Erik Holmersons** recension i Norrtälje Tidning den 10 februari om filmen ”Den bästa av mödrar.”

Vi har en liten biograf i Norrtälje med två salonger, biografen Royal 1-2.

Jag har sett fram emot att filmen skulle komma till Norrtälje. Redan i höstas satt en affisch uppe i foajén, men det var då osäkert om den skulle visas på biografen.

Varför detta mitt intresse för filmen? Jag har ju redan sett den två gånger.

Under hösten ledde jag en introduktionskurs i kris på Ekebyholmsskolan utanför Rimbo. Eleverna, fyra lärare, en pastor, en elev och en företagsledare, ville att vi tillsammans skulle se filmen, t.o.m. ev. hyra in den till en mindre biograf, National, i Rimbo, och fylla biografen med skolans folk, medlemmar i Finska föreningen, Suomi Seura, i Norrtälje kommun. Så stort var intresset. Hela idén föll på kostnaderna.

Det är inte bara vi finska krigsbarn som är intresserade av filmen.

Om filmen kommit ut på DVD i Finland så blir det ett köp och en visning för eleverna i kursen.

Erik Holmersons recension av filmen, som han ger 4+, är övervägande positiv. Han anser att ”den är ett klart Oscarsmaterial. Filmen är 70 000 finska krigsbarns berättelse, en berättelse som alltför sällan kunnat höras i Finland efter kriget – och för den delen också i Sverige”.

Maria Lundqvist fick en Guldbagge för sin roll som den svenska mamman.

Via Filminstitutet har jag skickat ett grattis till utmärkelsen från oss krigsbarn.

Det blev en hel del om filmen. Inspirationen kom när jag läste recensionen i Norrtälje Tidning. Dessutom har jag fått en del recensioner från några av våra medlemmar.

Taisto Vihavainen, ordförande i finska ”Riks”, fick tid hos nyomvalda president **Tarja Halonen**. Från Sverige deltog **Pirkko Ahlin** och jag, ett hedersamt uppdrag.

Taisto har även sökt audiens hos kungen för en liten delegation från Finland och för Pirkko och mig.

Dessa uppvaktningar blir ett tack för kungens och presidentens engagemang förra våren i Haparanda och Torneå. Avsikten är att överlämna statyetten ”Ero” i brons.

Stig Ramel, som hjälpt till med viktiga kontakter inför ceremonierna i Haparanda, kommer också att få bronsstatyetten.

I december var jag inbjuden till skåneföreningens julfest i Lund. Det var en förmån att få vara med och träffa många av ”våra skåningar” och under trivsamt gemyt umgås och lära känna flera medlemmar.

I mars har föreningen Mellansverige årsmöte i Västerås, och det är med intresse jag kommer att få träffa Mellansveriges medlemmar.

På annan plats i tidningen kan du läsa om olika möten, som Riksmötet i Göteborg/Kungälv 19-21 maj.

I Finland jubilerar man i Vasa 9-11 juni.

En buss- och båtresa arrangeras av Pirkanmaa-föreningen till S:t Petersburg, båt kryssning på floden Neva och in i Ladoga.

Och naturligtvis, våra föreningars årsmöten.

Det är mycket arbete med att arrangera möten. Din närvaro uppskattas!

Tack till alla er som ställer upp för era föreningar, Riks och för oss enskilda medlemmar!

Styrelsen håller på med en översyn av förbundets stadgar. Förslaget räknar vi med att ta upp vid årsmötet för beslut.

Kontakt har tagits med Föreningen Norden om gemensamma aktiviteter, seminarier och resor. Intresse finns från föreningens sida och bör kunna redovisas i juninumret.

Nästa styrelsemöte hålls den 26 mars i Göteborg.

Redaktionsmöten har hållits i anslutning till styrelsemötena, och kommer även att hållas efter styrelsemötet i Göteborg.

Det fanns lycksökare också...

När man läser om den storslagna svenska hjälpinsatsen för Finland framför allt under vinterkriget får man uppfattningen att människorna drevs av idealitet, av en genuin vilja att hjälpa.

Så enkelt var det förmodligen inte.

Vi har funnit en korrespondens gällande en person som representerade Centrala Finlandshjälpen och fick 50

procents rabatt på en militärpäl i en butik i Helsingfors. Han kunde dock inte betala hela summan direkt men utlovade resten inom en månad.

Det kom inga pengar och butiken tog hjälp av en advokat för att få de resterande pengarna. Advokat Lars Östberg försökte på svenska sidan, men ”...varken vänligt tilltal eller hot

har hjälpt”, skrev han. ”Ändå har han förärats riddartecknet av Finlands Vita Ros för sina ’insatser’ för Finland”, avslutar han något uppgivet.

I februari 1941, drygt ett år efter köpet, fick butiken sina pengar.

Kai Rosnell

En chock för ”änkan”

Deras stupade far knackade på...

Det berättas historier om soldater som rapporterats stupade men som efter kriget kommer tillbaka hem och knackar på.

Just detta hände **Erik Valdemar Forslund** från Helsingfors, född 1905.

– Hans frontkamrater såg att han blev skjuten och föll. De trodde naturligtvis att han dog där, berättar dottern **Annikki Rasmussen**, Västervik.

Det hände under reträtten vid Uusikirkko (sydost om Viborg, vid Finska viken) 8 december 1939.

Han anmäldes saknad och dödförklarades någon månad senare.

Barnen till Sverige

”Änkan” **Eva Forslund** fann ingen annan råd än att skicka sina två barn **Veikko**, född –32, och **Annikki**, född –34, till Sverige.

Så här berättar Annikki om sin krigsbarnsresa som startade 20 februari 1940:

”Resan till Sverige började i Helsingfors med tåg. Ibland attacker från ryska bombplan, fick pulsa in i skogen med vita kåpor (mycket snö), fortsatte resan när anfallet var över. Kom så småningom till Torneå och Haparanda. Uppehåll i Vindeln, fick ligga i en gymnastiksal, grät efter äiti. Min bror och lottorna försökte trösta mig.

Hamnade till slut i Sandarne, Hälsingland. Jag ville helst inte ta av mig kläderna när det var dags att sova, fick nämligen ligga med kläderna på hemma. Bombanfallen kom mest om natten, då var det bara att snabbt ta sig ner i källaren. Min bror hamnade i en familj nära så vi träffades varje dag. Lärde oss svenska snabbt.

Glömde språket

Min bror och jag reste tillbaka efter en kort tid (omkring tre månader). När vi kom till mamma (äiti) hade vi glömt finskan men kunde språket efter några dagar.

1941 skulle jag hälsa på min svenska familj, blev kvar för alltid. Glömde mitt modersmål, hade ingen att prata finska med. Min bror återvände också till sin svenska familj, gick några terminer i svensk skola. Han

återvände till mamma, hon satte honom i svensk skola i Helsingfors, därför är han tvåspråkig.”

Togs till fånga

Fadern föll visserligen för en rysk kula, men han överlevde. Han togs till fånga och hamnade på sjukavdelningen i ett fångläger.

Han utväxlades 20 april 1940 och fick komma ”hem” 11 maj 1940.

– Mor måste ha fått en chock när han kom hem ”från de döda”, säger sonen **Veikko Forslund** i Helsingfors (se även nästa sida!).

– Bara en månad tidigare, i början av april, hade mor fått papper om att hon fick 4 800 mark per år i änkepension, eller 1 200 mark per kvartal. Jag vet inte om hon blev tvungen att betala tillbaka något, mor berättade aldrig någonting om det.

– Vi fick besked i Sverige att far hade återvänt. Men han var förändrad, söp med sina superbröder och det blev snart skilsmässa.

Sålde allt för sprit

– Han hade visserligen druckit även före kriget, men måttligt, inte alls som efter fångenskapen. Han hade ett stort ärr i huvudet, som en lång mittbena på hjässan, berättar Veikko.

– Jag samlade på granatskärvor och andra prylar, metallskrot, i källaren. Han tog alla mina grejer och sålde och använde pengarna till sprit.

Annikki återsåg aldrig sin far. Han

Eva Forslund måste ha fått en chock när hennes stupade far återvände hem.

Annikki Rasmussen återsåg aldrig sin far.

kallades in under fortsättningskriget som sjukvårdare men hemförlovades 1942, hankade sig fram med diverse ströjobb och dog 1962.

Veikko vistades hos tre olika familjer i Sandarne, Hälsingland. Först hos **John** och **Nea Persson** – det var dit Annikki var ämnad, men de ville hellre ha en pojke.

– **Sigrid** och **Henning Bengtsson** ville ha en flicka så de bytte och jag kom till dem, säger Annikki.

Veikko hamnade sedan hos Johns föräldrar **Karin** och **Oskar Persson** och slutligen hos **Svea** och **Axel Jacobsson**.

– Jag var ett riktigt busfrö då, minns Veikko. Jag är förvånad att de tog emot mig, trots allt. Och jag behandlades bra överallt fast jag var så vild.

Något av vilde finns nog kvar i Veikko ännu. Han kör hård styrketräning varje dag – ser ut som en tonåring i kroppen trots sina 73 år – och ägnar sig åt diverse idrottsliga aktiviteter, framför allt skidor (utför), dessutom fallskärmshoppning.

Kai Rosnell

”Jag är glad att jag hamnade i Sverige” Alternativet var Sovjet!

Anneli och Veikko Forslund i Helsingfors har mycket gemensamt. Annelis tidiga barndom var mycket dramatisk och Veikkos erfarenheter av sin ”återuppståndne” far var traumatiskt. Foto: Kai Rosnell

Anneli Forslund är glad för att hon hamnade i Sverige som krigsbarn. Alternativet kunde ha varit ett helt liv i Sovjetunionen.

Hon föddes nämligen i Aunus i juli 1942, på ockuperat område på ”fel” sida om gränsen i Karelen. Föräldrarna dog under oklara omständigheter, men den lilla flickan räddades av en lotta som fann henne i den döda moderns famn.

Skärva i armen

– Min far vet jag ingenting om, möjligen var det en soldat. Det finns ett nummer, men det krävs nog en del grävande i ryska arkiv för att få veta något. Min mor dog när hennes by bombades. Jag klarade mig med en granatskärva i vänster arm, den sitter fortfarande kvar.

– Egentligen hette jag **Vera Katri Anneli Tihonoff**, men lottan som fann mig adopterade mig så det blev **Lindqvist**, berättar Anneli.

Sommaren 1944 var en orolig tid

full av fruktan, framför allt för familjen Lindqvist. De var rädda för att den lilla flickan, nu två år, måste överlämnas till Sovjet eftersom hon var född på fel sida gränsen.

Svenskan kom snabbt

Därför skickades Anneli som krigsbarn till Sverige i augusti 1944 och räddades på det viset. Det är under namnet Lindqvist hon förekommer i registren.

Hon kom till familjen **Oscar Svensson** i Linköping, anpassade sig till det nya livet och lärde sig snabbt svenska.

Det blev en chock för henne när hon som femåring sändes tillbaka till Finland i juli 1947. Hon vill helst inte tala om den tiden.

Hånad i skolan

– Jag talade svenska till tio års ålder, men blandade ihop språken i skolan och fick dåliga betyg i båda språken. Dom skrattade åt mig och

hånade mig så jag beslöt att sluta tala svenska. När jag gick över till att tala enbart finska gick det bättre och betygen dög så jag kunde utbilda mig till sjuksköterska.

Återbesök i Aunus

Anneli lever nu ett harmoniskt liv tillsammans med Veikko. De delar också fritidsintressen som resor, skidåkning, och för Anneli något så exklusivt som dykning.

För ett par år sedan besökte de Annelis gamla hemtrakter i Aunus och fick se platsen där hennes mor hade bott. Hela byn hade jämnats med marken.

– Vi träffade några gamla människor där som kom ihåg min mor och hela familjen Tihonoff som var karelare.

Kai Rosnell

Okänd knop.

Körde 100 mil för att träffa sin finska krigsbarnssyster!

Det finns många rörande, ibland också lite sorgliga, historier om finska krigsbarn som tvingades lämna sin familj och sitt land.

Detta är emellertid en riktig solskenshistoria!

Jag blev uppringd en dag av en man, Per Knutsgård, vars hustru Birgit haft en finsk syster, ett krigsbarn, sommaren 1942.

Birgits föräldrar, kyrkoherdeparet Ebba och Josef Gunne i Hagaryds prästgård, öppnade sitt hem för Liisa Kaarina Partanen.

Märkt av kriget

En liten, ängslig och rätt tilltufsad tös kom till dem. Birgit som var tonåring blev storasyster och hennes bror Ragnar storebror. Liisa fäste sig mycket vid honom.

Familjen hittade henne ofta sovande **under** hans säng.

Liisa var märkt av kriget och mycket orolig. Lämnade helst inte gården.

Om hon ändå måste höll hon sig tätt intill sina sverigeföräldrar. Hon led mycket av hemlängtan och när beskedet kom att Liisa skulle återvända till Finland blev hon överlycklig och dansade runt på gårdsplan och skrek "jag ska få åka hem".

Åren gick och tösen kunde nu skriva brev men på finska.

Kontakten bruten

Många brev finns bevarade. De hittades efter mor Ebbas bortgång.

De flesta översattes till svenska i Finland. Men de senaste åren fick familjen själva hitta översättare i Sverige.

Trots den korta tid Liisa tillbringade hos Birgits familj fortsatte kontakten fram till 1952.

Då gifte sig Birgit och 1955 gifte sig Liisa i Finland.

Så här berättar Birgit:

"Vi har talat om Liisa då och då. Vi räknade ut att hon måste ha fyllt 70 år.

Nästa tanke var: levde hon? Efter en del telefonsamtal fick vi klart för oss: jo hon levde och bodde i Vieremä i Finland.

Så här idylliskt såg det ut hos prästfamiljen i Hagaryd: Ebba och Josef Gunne med krigsbarnet Liisa mellan sig, där bakom dottern Birgit, 16 år, och sonen Ragnar, 22 år.

Var det låg anade vi inte. Men vi bestämde oss för att resa dit. Det kändes viktigt att passa på medan vi ännu orkade.

Inte för gamla!

När vi beställde de tre hotellnätterna via Silja Line och sade att vi skulle besöka vårt f d krigsbarn blev de väldigt intresserade och tagna av att någon fortfarande frågade efter sitt krigsbarn. Mer än 60 år senare? De antydde nog också hur vi "som var så gamla" (80+) kunde komma oss för en sådan resa?

De bad oss återkomma och berätta hur det gått!

Då vi inte visste något om hur livet varit fram med Liisa visste vi inte heller vilken 70-årspresent som skulle vara lämplig så här i efterskott.

Vi bestämde oss för att ge ett kuvert med en slant i så hon själv kunde välja något lämpligt!

Vägbeskrivning

Båtresan gick via Åbo och därifrån till Jyväskylä, Kuopio, Iisalmi och Salahmi. Familjen bodde en bit från samhället Vieremä mer eller mindre ute i skogen.

Det var inte lätt att hitta Liisas nuvarande hem. Resan gick genom helt finsktalande trakter. Men vi kom i kontakt med församlingen i Salahmi och fick en bra vägbeskrivning.

Det regnade hela dagen. När vi kom fram syntes ingen människa till. Men strax kom en man ut och undrade vad vi ville. Han kunde lite svenska så han ropade på "äiti" och sa något om besök. När Liisa kom ut på trappan sade jag: det är Birgit och då blev det stora famnen förstås och vi var så rörda allesammans. Liisa har fem barn. Två söner brukar gården tillsammans med

forts på nästa sida —>

...och Liisa är nöjd med sitt liv

Här fann Birgit sin krigsbarnsyster Liisa, med sonen Toivo.

forts från föregående sida

henne. Toivo, en av sönerna, sade att de trivdes bra med detta.

Det är en stor gård med 25 kor och mycket skog. Varg och björn finns i trakten. Vargen "patrullerade" i skogsbrynet av och till.

Vi förstod att Liisa haft ett bra liv och nu som änka hade hon sina båda pojkar till hjälp.

Under de tre timmar vi träffades hann vi berätta en hel del om vad som hänt.

Besök i Sverige?

Vi försökte också övertala dem att komma på besök till oss i Sverige. Sonen ställde sig inte främmande för det men Liisa var nog lite orolig att lämna hemmet. Men vi hoppas få dem till Sverige snart.

Vi tog vägen utmed kusten hem.

Det var en mycket vacker resa och många var svensktalande där. Hela resan gick så bra – det var lite långt men vi klarade det. Det är skönt att veta att vårt lilla krigsbarn haft ett bra liv och verkade så nöjd.”

Jag räknade ut att familjen Knutsgård kört över 100 mil fram och tillbaka med bilen förutom båtresan för att träffa Liisa – visst känns det varmt i hjärtat för oss gamla krigsbarn att någon bryr sig så mycket?

Doris Emanuelsson

**Tänker du flytta?
Glöm inte meddela
redaktionen!**

Lyckad utställning i Västervik

Stor publik lockade utställningen om de finska krigsbarnen i Västervik i november, under rubriken "Finlands sak är vår".

Finlands konsul i staden **Gunnel Karlberg** välkomsttalade, Marieborgsskolans kör sjöng och Ostkustens krigsbarnsförening arrangerade i samarbete med Vis-samlingarna.

– Det var en av de mest välbesökta

utställningarna man haft i vårt visbibliotek, säger Pirkko Engström som tog initiativet.

Utställningen följdes upp med en musikandakt 4 december där **Magnus Jägerhorn** talade kring Finlands självständighetsdag 6 december. Utöver finsk julmusik framfördes verk av Jean Sibelius, Oskar Merikanto och Armas Järnefelt.

Karelen lockar

Krigsbarnsresan till Karelen och S:t Petersburg närmar sig – den arrangeras mitt i högsommaren, 26-29 juli. Reseledare är **Raija Rikkonen**, ordf för krigsbarnsföreningen i Tammerfors med omnejd. Hon talar flytande svenska.

Programmet i korthet:

26 juli: Turistbussen avgår från Tammerfors, via Helsingfors, Vaalimaa och Viborg till Terijoki där ett hotell väntar.

27 juli: Till S:t Petersburg för guidad rundtur. Där äntras kryssningsbåten S:t Petersburg som far uppför Neva till Ladoga. Middag och välkomstillställning på båten. Pähkinälinna passeras före midnatt.

28 juli: Ankomst till Valamo, guidad promenad och kyrkosångkonsert. På kvällen fortsätter båten mot Konevitsa. Middag, föreläsning och underhållning ombord.

29 juli: Ankomst till Konevitsa, förflyttning till klosterön, åter med båten till Käkisalmi för en fest kallad "sommardag i Karelen". Därefter återresa med turistbussen till Finland.

Priset ligger mellan 428 och 498 euro beroende på hyttkategori och inkluderar måltider och rundturer. Pass och visum fordras.

Anmäl till resebyrå Lomalinja/**Leena Siukola**, tel 00358-3-31403312 eller e-post:

leena.siukola@lomalinja.fi.

Upplysningar även av Raija Rikkonen, tel 00358-3-3670970 eller e-post raija.rikkonen@saunalahti.fi

Kulturresa i österled

Pentti Käppi är reseledare för en "historisk kulturresa" i regi av Senioruniversitetet i Göteborg 27 juni-4 juli.

Resan företas i buss med avresa från Göteborg 27 juni kl 12, och innehåller besök i Åbo, Tavastehus, S:t Michel, Punkaharju, Villmanstrand, Viborg, Borgå och Helsingfors med återkomst 4 juli.

Pass och visum krävs. Priset är 6 700 kr. Ett fåtal platser återstår.

Intresserad? Ring Pentti Käppi, tel 031-291688.

Som krigsbarn hos Erlander

Helge Dahl från Borgå hade sommaren 1942 äran att vara krigsbarn hos Tage Erlander, sedermera Sveriges längste statsminister. Vistelsen hos Erlanders varade drygt fyra månader. Sedan flyttades han till Ernst Johnssons jordbruksfamilj i Brännestad, Skåne.

Han återvände hem till Borgå i juni 1943.

Ung krigsinvalid

Helges krigsbarnstid varade ett drygt år. Innan dess hade han upplevt dramatiska händelser i hemstaden Borgå.

I augusti 1941 bombade ett ryskt bombplan Borgå med förödande följder. Omkring 30 människor dog och ett hundratal skadades – helt i onödan.

När larmet gick skyndade människor till skyddsrummet, men dörarna var låsta! Bomberna exploderade mitt bland människor på den öppna platsen.

Bland de skadade var Helge och hans mor. Många bekanta dog, bl a Helges kamrat Bengts mor. Pojkarna fann henne med huvudet nästan bortslitet från kroppen. En annan bekant hade fått benet avslitet. Helge har sedan inte kunnat se blod och han har fortfarande mardrömmar om bombningar.

Helge fick också svåra skador. Hans vänstra armbåge blev aldrig bra, hans vänstra hand är kraftlös och praktiskt taget obrukbar. Han har fortfarande splinter i kroppen. Han är krigsinvalid till 45 procent.

Helges mor skadades ännu värre

Helge Dahl hemma i Helsingfors.

Foto: Matti Höök

men tillfrisknade så pass att hon fick ett andra barn när Helge var sju år. Efter olyckan var hon förstås oförmögen att sköta sin skadade pojke och därmed var det klart att Helge skulle resa till Sverige.

Tåget bombades

Tågresan via Haparanda var inte helt enkel. När fiendens flyg attackerade beordrades barnen ut att ta skydd mellan rälsen under tåget. Det var skrämmande och många grät. Men barnen klarade sig välbehållna till Sverige.

Där fortsatte Helges resa i egen bädd på ett sjuktåg till Stockholm där han vårdades på Tjänstemännens Barnsjukhus. Där fann Tage och Aina Erlander honom.

Familjen bodde då i ett hyreshus i Bromma. Erlanders hade två pojkar, Sven och Bo som var jämnårig med Helge, Sven var något äldre. Denne blev senare matematikprofessor och universitetsrektor.

Togs väl om hand

Vid den tiden tjänstgjorde Tage Erlander som statssekreterare på socialministeriet. År 1944 blev han minister utan portfölj, året därpå ecklesiastikminister och 1946 statsminister, en post som han höll till 1969.

Aina Erlander var matematiklärare, så med tanke på detta var det förståeligt att de inte hade tid att sköta en alltför stor familj.

Helge togs väl om hand medan han bodde hos Erlanders. Tage lekte med pojkarna när han hade tid och alla tre pojkarna behandlades likvärdigt.

Livet i en toppolitikers familj skilde sig naturligtvis som dag från natt jämfört med livet i den fattiga arbetarfamiljen som bodde i en etta, utan bekvämligheter, i Borgå. Fadern var bagare och hela tiden vid fronten. Modern var hemmafru.

Middag hos kungen

Den mest minnesvärda erfarenheten var middagsvisiten hos kung Gustaf V. Pojkarna förbereddes flitigt inför besöket, hur man uppför sig vid matbordet, och att man inte får tilltala kungen, bara svara om han frågar. Aina

forts på nästa sida →

Helge Dahl med Bo och Sven Erlander framför hyreshuset i Alvik, Bromma.

...och på ett lantbruk i Skåne

forts från föregående sida

lovade en inköpsrunda på NK om de uppförde sig ordentligt.

En sådan preparation var kanske nödvändig för Erlanders pojkar var rätt vilda. De var till exempel och pallade äpplen när de var på sommarsemester i Laxvik nära Halmstad. För Helge var något sådant helt främmande. Han stannade på andra sidan staketet.

Helge var inte särskilt spänd inför middagen hos kungen. I dag kunde en sådan visit vara förenad med större nervositet. Som liten pojke förvånades han över att bakom varje stol stod en tjänare. Han tyckte synd om dem för de fick ingen mat.

Sven Erlander har inget minne av någon middag hos kungen, men för Helge var det en stor händelse som han aldrig glömmer.

Tages finska rötter

Familjen besökte också Värmland, Tages hemtrakter, hos dennes mor. Hon bodde i Ransäter. Det var i alla fall nära Tage Erlanders rötter. Han härstammar från skogsfinnarna – släktforskarna antar att stamfadern var en Suhonen som tilldelades mark i Sunne omkring år 1640. Om Ainas släktrötter vet vi inte så mycket.

Lantgård i Skåne

På hösten 1942 flyttades Helge till en lantgård i Brännestad nära Kristianstad. Sven Erlander tror att Aina hade för mycket att göra med både sitt arbete och familjen.

Brännestad var säkert inget dåligt ställe för värdfamiljen var vänlig och hade två pojkar som blev mycket goda kamrater med Helge. Den äldre av dem, Ove, har hållit kontakten genom åren och ringde och gratulerade Helge på 70-årsdagen strax före jul.

I Brännestad har Helge varit på besök flera gånger efter sin krigsbarnstid, men han har inte behållit kontakten med Erlanders. Det berodde helt på moderns inställning – hon ansåg att hennes fattiga bagarfamilj inte kan umgås på något sätt med en svensk statsministerfamilj. Moderns ord var lag och Helge har aldrig vågat ta kontakt med Erlanders. Det ångrar han mycket nu efteråt.

Helge tjänstgjorde i 37 år i finska

Helge Dahl hos Ernst och Ester Johnsson i Brännestad, sonen Evert bakom Helge.

postverket tills han gick i förtidspension, delvis på grund av de gamla bombskadorna. Annars bor han trivsamt i ett tolvvåningshus i Helsingfors som evig ungar. Sällskap har han haft men han har aldrig velat binda sig. Han har tydligen haft dåliga erfarenheter av sin dominerande mor.

Bra eller dåligt?

Helge kan inte ta ställning till om hans krigsbarnstid i Sverige var något bra eller dåligt för honom. Efter bombskadorna fanns egentligen inga alternativ, men han tycks ha lidit av de alltför snabba familjbytena. Det har andra krigsbarn också upplevt som ett problem.

Återkomsten till Borgå var också något av en besvikelse. Där tog den nya lillasystemet föräldrarnas hela uppmärksamhet och Helge kände sig undanskuffad. Troligen hade pojken behövt

mer ömhet. Förhållandet till systemen har inte heller varit det bästa.

Besöken i Sverige har å andra sidan gjort den svenska kulturen välbekant och det har berikat Helges liv. Språket har han aldrig haft problem med, hans modersmål är svenska.

Matti Höök

Översättning: Kai Rosnell.

Matti Höök var krigsbarn 1944-1946. Han har skrivit en bok om skogsfinnarna med titeln *"Paavo Halttunen ja pojat. Metsäsuomalaisia kahdella mantereella"* (Paavo Halttunen och söner. Skogsfinnar på två kontinenter.)

Boken innehåller både fiktion och fakta och berättar skogsfinnarnas historia till våra dagar.

Nu förbereder Matti Höök en bok med berättelser av och om krigsbarn.

K.R.

Återträff på Adolfsbergsskolan

Är du intresserad av en "återträff" på Adolfsbergsskolan i Örebro, förslagsvis i augusti?

Träffen gäller i första hand krigsbarn som vistades i karantän där.

Örebro-gruppen med **Kaarina Rundström-Skoog** som drivande vill bjuda in **Ella Pyhtilä**, nu 85 år, från Helsingfors till träffen. Hon tjänstgjorde som ledsagare för de finska

barnen och hade speciellt fäst sig vid just "lilla Kaarina" (se förra numret av MN, sista sidan!).

Siiri Valli, lott och god vän med Ella, skulle också vara med. Men hon gick bort i december.

Meddela ditt intresse till Kaarina Rundström-Skoog, Posthornsgatan 54, 703 78 Örebro, tel 019-200833.

Hon var förebilden till Austerlitz

När **W. G. Sebalds** märkliga roman "Austerlitz" kom ut 2001 (på svenska 2003) rönt den stor uppmärksamhet. Författaren, en tyskfödd litteraturprofessor verksam i Norwich, England, beskriver på ett förvånansvärt inträngande sätt ett krigsbarns känslor, i detta fall en man som kommit till England med Kindertransport från Mellan-europa.

Susi Bechhöfer

Vår recension av boken i MN nr 3 2003 slutar: "W. G. Sebald dog i en bilolycka i december 2001 så de frågor läsaren ställer sig förblir obesvarade. Såvida vi inte hittar Austerlitz själv, om han någonsin funnits."

En baptistpräst

Nu vet vi att Austerlitz, så som Sebald framställer honom, aldrig har funnits om en person. Men han har haft flera verkliga förebilder. Den viktigaste är **Susi Bechhöfer**, bosatt i Rugby, England.

Hon kom som treåring i maj 1939 från München med en Kindertransport tillsammans med en tvillingsyster. De hamnade hos en barnlös baptistprästfamilj i Wales, adopterades, och deras riktiga identitet förtegs totalt. Tvillingsystern drabbades tidigt av cancer men levde till 35 års ålder, svårt handikappad.

Inte förrän i 50-årsåldern upptäckte Susi att hon inte var "föräldrarnas" biologiska barn. Hon fick hjälp med att forska efter sitt ursprung.

Resultatet är redovisat i en bok *Rosa's Child*, skriven av **Jeremy Josephs** med hjälp av Susi själv. Det är en spännande bok, men Susi är inte riktigt nöjd med den.

TV-dokumentär

Fallet gav upphov till en dokumentär i brittisk TV om Susi, och den väckte stor uppmärksamhet därför att Susi avslöjade hur hon utnyttjades sexuellt av sin adoptivfar ända tills hon lämnade hemmet i 20-årsåldern. Hon intalades att det var "normalt".

Det var denna dokumentär som Sebald såg, han läste boken och använde Susis liv som grundberättelse för historien om Austerlitz.

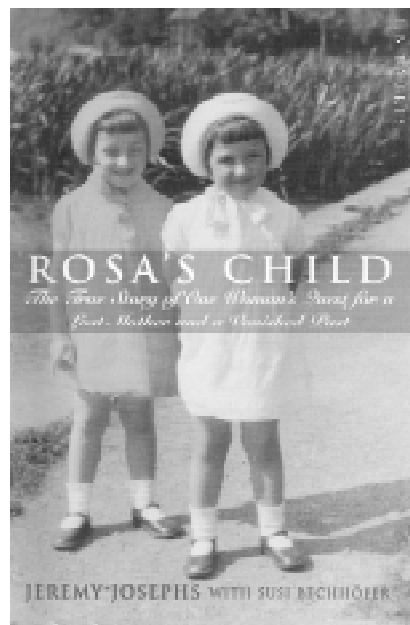
Ett mästerverk

Susi Bechhöfer blev inte glad över att hennes story användes på det här sättet. Hon försökte förgäves via advokat få ersättning av Sebald eller hans förlag, för i en brevväxling med Susi erkände Sebald att han "lånat" storyn.

– Sebald skrev ett mästerverk, medger Susi, som jag korresponderat med via e-post.

– Jag ser det främst som en berättelse om Kindertransport.

Rosa's Child kom ut medan adoptivfadern ännu levde, vilket naturligtvis resulterade i vanära och skam. Susi konfronterade honom med sina anklagelser, både för de långvariga

Jeremy Josephs with Susi Bechhöfer: *Rosa's Child*. I.B.Tauris Publishers, ISBN 1-86064-122-9.

övergreppen och för att han förtigit hennes verkliga ursprung.

– Jag tror inte att han någonsin läste boken, säger Susi.

Hon har kommit över de traumatiska upplevelsorna och till och med kunnat förlåta sin "far", för "utan förlåtelse kan man inte leva vidare".

I sökandet efter sina rötter fick hon veta att modern Rosa mördades i Auschwitz, att fadern var en tysk soldat som stack när Rosa blev gravid. Susi har också funnit en halvsyskon på faderns sida i Tyskland och en mängd kusiner på mors sida i USA.

Kai Rosnell

Thriller om flyktingbarn i Danmark

En ny bok med titeln "Krigsbarn" väcker nyfikenheten.

Det visar sig vara en thriller av den danska författaren **Gretelise Holm**, utgiven 2005 på Piratförlaget.

Originalens titel är "Under fuld bedøvelse". Det känns som om förlaget ville dra nytta av det känslomässigt starka ordet "krigsbarn" i marknadsföringen av boken, något som förlaget förnekar.

Den har ingenting med finska krigsbarn att göra. Den går tillbaka till ett barn fött under flykt från Ost-

preussen i andra världskrigets slutskede. Många av dessa flyktingar hamnade i Danmark där de behandlades ovärdigt, lindrigt sagt.

Visst kan dessa barn också kallas "krigsbarn", liksom för övrigt alla barn som på något sätt var involverade i eller upplevde kriget.

Det är en spännande bok men med en inte riktigt trovärdig historia. Dock

Debattera mera!

ger den en viss inblick i det kaos som rådde då, och danska myndigheters inställning till flyktingarna, något som behandlats seriöst av bland andra läkaren och forskaren **Kirsten Lyloff** i en uppmärksam doktorsavhandling "Barn eller fjende" (Köpenhamns universitet 2005).

Om detta, läs en artikel av **Björn Ramel** i Läkartidningen nr 21 2005 på nätet:

<http://www.lakartidningen.se/engine.php?articleId=1257>

Kai Rosnell

Ur ett personligt brev

till Tapani Rossi
från Iris Högland

Mina krigsbarnsupplevelser är nog inte så svåra som många andras, vi hade det så onormalt hemma så min syster och jag satt med tindrande ögon på vår kappsäck på Helsingfors järnvägsstation saliga över att få komma hemifrån (åtminstone fysiskt). Och vi var svenskspråkiga så vi var inte så svårplacerade, min syster var nio och jag fem år.

Ändå, nu sextio år senare när man sitter med facit i hand: mycket satte ändå spår, mycket förblev oläkt. Den där lappen kring halsen tenderar att bli allt tydligare med åren och jag gråter hejdlöst varje gång jag hör andra berätta sin historia. Det är som om känsliga strängar allra längst in kommer i dallring. Inte bara för den egna vilsenheten som alla de där barnen fick genomgå och tackla.

Idag är jag mer och mer övertygad om att det är bättre att inte sända bort barn ens från svåra krigshändelser, om man sedan resten av livet får bära med sej ett övergivet barn med separations-

Brevskrivaren har på Tapani Rossis begäran gett tillåtelse att publicera brevet i MedlemsNytt.

ångest inombords! I krig är ”den bästa välmening” kanske ändå inte den rätta lösningen. Inte alltid.

Jag sändes tillbaka så snart kriget var slut, det Stora kriget (hemma hos oss pågick alltjämt det gamla vanliga kriget), och så fort jag lärt mej finska i en finsk skola sändes jag till svenskspråkiga släktingar och svenskspråkig skola i Österbotten/Jakobstad. Och igen, så snart finskan sjunkit undan, som en vante hit och dit, tillbaka till finsk skola i Helsingfors.

Visst är det lätt att skylla på sin ”taskiga barndom” när livet inte blev så där fullödigt som man ville och trodde, och när relationer ständigt strandar på osynliga rev, men faktum kvarstår: när man i den mest trygghetsbehövande åldern skickas runt som ett kolli med adresslapp om halsen, så är det något

som går obotligt sönder.

Låter patetiskt, men så är det nog för väldigt många, vad än det vuxna förnuftet försöker måla över.

Vi har alla våra upplevelser, och kanske är den här lusten att dela dem med andra krigsbarn lika meningslöst som att sitta och prata sjukdomar med någon med liknande krämpor .... men jag inbillar mej nu ändå att det skulle vara fint att få kontakt med några andra som kanske också fortfarande tacklar tillvaron med den osynliga lappen om halsen. Svensk blir man ju aldrig men rötterna i Finland har torkat ut.

Jovisst är det här lite ”lyxsorger” när man tänker på vad alla flyktingar idag får utstå i alla världens folkmod och krig, där barn slaktas eller svälter ihjäl. Så vår lilla Sverigeresa var ju inget att sörja över i 60 år! .... Det bara poppar upp som små sorgeloppor ibland när man påminns. Mest en sorg över att människor inte lärt sej att låta bli att kriga.

Detaljrikt om flykten från Kivennapa

Teuvo Hämäläinen föddes 1930 och växte upp i Kivennapa i Karelen.

I boken ”Vinterkrigets barn” berättar han om barndomen och tillvaron i Karelen, om evakueringen under vinterkriget, återflyttningen under fortsättningskriget och den definitiva flykten sommaren 1944 undan de anstormande ryska trupperna.

Han beskriver allt med en oerhörd detaljriktedom, läsaren får intrycket att det var exakt så här det var, inga tveksamheter någonstans. Han måste ha ett fantastiskt gott minne!

Översättningen till svenska har gjorts av **Antti Kouhia**, även han från Kivennapa. Men Antti sändes som krigsbarn till Sverige, något som aldrig var aktuellt för Teuvo Hämäläinen.

Boken sålde bra när den kom ut 1977 och en andra upplaga trycktes 2004. Originallets titel är ”Vienolan porttipojan polku Hauholle” (Vienolas portpojkes väg till Hauho). Målgruppen är främst den stora gruppen evakuerade

från Karelen som säkert känner igen sig i beskrivningarna.

Berättelsen slutar när familjen flyttar in i sitt egenhändigt byggda hus i Hauho (nordost om Tavastehus).

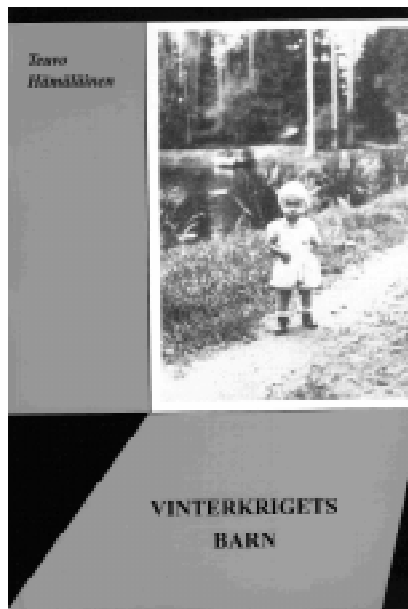
Författaren sadlade om från jordbruksarbete på den egna gården till studier som ledde in honom på lärarbanan. Han har varit speciallärare och skolrektor och först som pensionär börjat skriva, i början för att yngre generationer skulle få veta hur det verkligen var.

Debutverket har senare följts av flera böcker.

Översättaren har kompletterat berättelsen med en del intressant historik. Men boken hade vunnit på en ordentlig korrekturläsning.

Enligt översättaren Antti Kouhia är en engelsk översättning på gång och ska tryckas när författaren godkänt manuskriptet.

Kai Rosnell

Teuvo Hämäläinen: *Vinterkrigets barn*. 2004. ISBN 91-971908-8-8. Kan köpas via internet: www.genline.se där priset anges till 139 kr inklusive frakt.

En Guldbagge – men ingen Oscar

Den finsksvenska storfilmerna om pojken Eero, ”Den bästa av mödrar”, har vunnit stor uppmärksamhet och många priser.

Inte någonsin tidigare torde en finsk film ha blivit så uppmärksam internationellt och blivit så rikligt belönad som Den bästa av mödrar. Bara ett par veckor efter att filmen var färdigklippt visades den på en filmfestival i **Toronto** och kom då på andra plats i publikens val av bästa film.

Sedan följde ett par fina utmärkelser i filmdagar i **Lübeck** respektive **Tallinn**.

Filmens gyllene era

Golden Pyramid. I **Kairo** anordnas i december årligen en stor filmgala med främst icke-amerikanska filmer. Där blev det nära nog storslam. The Golden Pyramid i klasserna bästa film, bästa regi och bästa kvinnliga skådespelare gick till ”Den bästa av mödrar”, **Klaus Härö** respektive **Maria Lundqvist**.

The Golden Satellite Award i **Los Angeles** är ett stort internationellt journalistpris som i klassen bästa utländska film gick till ”*Mother of mine*”, som är det engelska namnet.

Guldsolen, TV 4: Nyhetsmorgons filmpris 2005, fick Maria Lundqvist för sin roll som Signe i ”Den bästa av mödrar”.

Palm Springs International. Filmfestival 16 jan 2006. Publikens val av bästa berättade handling.

Guldbaggen, Svenska Filminstitutets pris till bästa kvinnliga skådespelare 2005, gick till Maria Lundqvist i rollen som Signe.

Tre **Jussi**. Vid Finlands motsvarighet till Guldbagge-galan belönades Den bästa av mödrar med tre tunga utmärkelser: Bästa kvinnliga huvudroll **Maria Lundqvist**. Bästa foto: **Jarkko T. Laine**. Bästa scenografi: **Cian Bornbusch**.

Priset utdelas i 14 klasser, av vilka ”vår” film alltså fick tre stycken Jussi, som är en anspråkslös liten gipsstatyett.

The Golden Satellite Award är en ståtlig pjäs.

Jussi har delats ut sedan 1944, men då bara i sju klasser. 1956 vann ”*Okänd Soldat*” sex av de då tolv klasserna.

Den riktigt stora utmärkelsen, en **Oscar**, kunde filmen inte få, eftersom den inte blev slutligt nominerad.

En specialvisning i Höör 2 mars lockade 80 intresserade, bland dem flera finska krigsbarn som tidigare inte deltagit i Skåneföreningens verk-

Tidig roman om den svåra hemkomsten

Den svåra hemkomsten efter krigsbarnstiden är temat för **Carita Nyströms** roman ”*Den förvandlade gatan*” som kom ut redan 1991.

Boken är uppenbart självbiografisk: Carita sändes till Sverige som fyraåring och kände inte igen sin far eller syskon när hon kom hem, bara sin mor.

Bland kamraterna gick det inte att tala om sin krigsbarnstid:

”...själv hade Sanna varit i trygghetslandet...och hon hade knappt några minnen av sirenerna, flygplansmullret, krevaderna, de trånga bombskydderna och alltid upp i mörka natten. Sanna hade förstått, att hon måste vara tacksam för det.

Barnen på gården menade också, att Sanna hade haft det bra, så pass bra, att det inte var nånting att tala om dendär Sverigesresan. Och i godsakslandet kunde man inte vara rädd – eller längta. Där var det bara bra. Det skulle hon bara veta. Ner med ensamhetsminnena, ovisshetsminnena, övergivenhetsminnena. Hon hade skonats. Så.”

Så formulerade Carita Nyström dessa känslor redan 1991.

Krigsbarnets förhållande till den dominerande modern slutar i en ansträngd ”försoning” på moderns dödsbädd. Sökandet efter moderns kärlek skymtar genom hela boken.

Carita Nyströms sätt att skriva är inte helt klart. Det lilla barnets erfarenheter och känslor skildras utmärkt. Men krigsbarnets tankar och funderingar som vuxen är insprängda i texten inom parentes, och det känns emellanåt både svårbegripligt och irrelevant.

Enligt min mening har boken – hittills – inte uppmärksammats efter förtjänst.

Kai Rosnell

Carita Nyström: *Den förvandlade gatan*. Hantverk. 1991. ISBN 951-95237-5-8.

Sammet. Föreningens statister i filmen fick var sitt kort med Klaus Härös autograf.

Tapani Rossi

Fransmännen kände till krigsbarnen redan 1951

Få i Finland och Sverige talade redan på 1950-talet om krigsbarnen. Därför blir man överraskad då man finner dem i en fransk bok, en bok om hur man skall bete sig i olika länder runtom i världen, och om dessa länders särdrag: "Savoir-vivre international. Code de la susceptibilité et des bons usages à travers le monde" (Internationell belevnhet. Kod till stingslighet och goda seder runtom i världen), utgiven av Pierre Daninos och Doré Ogrizek, Paris 1951.

Kapitlet om Finland inleds med "saunans betydelse", där det berättas att män och kvinnor badar nakna tillsammans.

Sedan kommer avsnittet "Ett land för sig" där det bl a sägs:

I Finland kysser man ingen offentligt. Man skall i Finland alltid minnas att man är i ett land med ett hårt klimat, där man är starkt inriktad på sport och van vid krig (37 på 1000 år), där får utåtriktade känslorrelationer närmast ett allvarligt drag.

"Vad beträffar finländarnas sympatier för sina grannar kan de indelas på följande sätt: 1. Norrmän. 2. Danskar. 3. Svenskar.

Ingen glömmar naturligtvis den generositet så varmt visad av Sverige under kriget mot de finländska barnen, som landet tog emot, härbärgerade och pysslade om – men detta så välvilliga mottagande har t o m haft dramatiska konsekvenser (mer än ett barn, bortskämt i Sverige, har redan erfarit svårigheter, ja, verkligen känt motvilja, mot att vänja sig vid de hårdare villkoren i det finska livet.)"

Så skrev Christian Dufay redan 1951 om krigsbarnen.

Översatt av

Stig Appelgren

Vem var denne Christian Dufay? Knappast designern med studio i London, förmodligen inte heller borgmästaren i Besançon, de som

På besök hos presidenten

President Tarja Halonen (t h) tog emot en delegation finska krigsbarn, fr v Pirkko Ahlin, Liisa Pöyhönen, Matts Imhagen, Varpu Vihavainen och Taisto Vihavainen.
Foto: Ulla Mielonen.

Torsdagen den 16 februari tog Finlands president **Tarja Halonen** emot i presidentslottet i Helsingfors en delegation från Centralförbundet Finska Krigsbarn och Riksförbundet Finska Krigsbarn i Sverige.

Den finska delegationen leddes av förbundets ordförande **Taisto Vihavainen** med fru **Varpu, Liisa Pöyhönen** och redaktör och fotograf **Ulla Mielonen**.

Från vårt svenska riksförbund deltog **Pirkko Ahlin** och jag, **Matts Imhagen**.

Vårt besök hos presidenten var ett tack från förbunden till presidenten som hedrat oss finska krigsbarn med sin närvaro och engagemang vid

högtidligheterna förra våren i Haparanda och Torneå, där även kung Carl XVI Gustaf deltog.

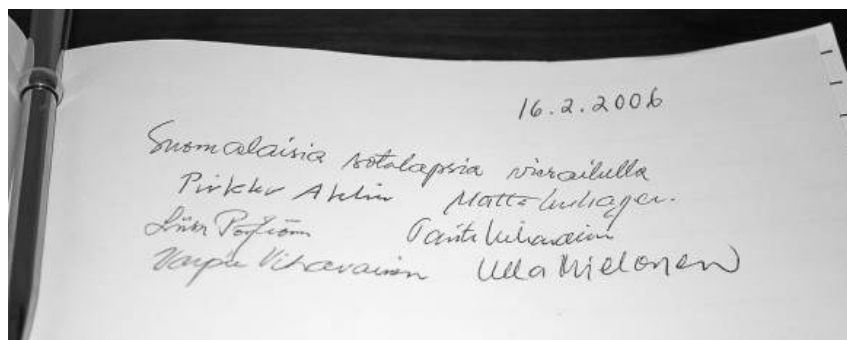
Stämningen var avspänd och trivsamt. Presidenten bjöd på dricka från sommarresidenset "Kultaranta".

Bronsstatyetten "Ero", numrerad minneskruka och blommor överlämnades till presidenten.

Presidenten var väl förtrogen med finska krigsbarn och sa spontant, "Jag är nog Finlands sista president som upplevt kriget".

Samtalen fördes mest på finska. Vid slutet av besöket vände sig presidenten till Pirkko och övergick till svenska och redogjorde för vad som sagts på finska. Imponerande.

Matts Imhagen

Besöket lämnade spår i gästboken.

Foto: Ulla Mielonen

dyker upp när man söker efter Christian Dufay på Google.

Han skrev f ö inte bara om Finland utan även om Centralamerika och Tibet i samma publikation.

Författarna var enligt förordet yrkesförfattare eller upptäcktsre-

sande eller journalister eller lärda eller experter på goda seder eller diplomater.

Vet du något mer om Christian Dufay - hör av dig!

Red.

Göteborgsföreningen Finska Krigsbarn

inbjuder till

RIKSFÖRBUNDET FINSKA KRIGSBARN RIKSMÖTE den 20-21 maj 2006
Nordiska Folkhögskolan, Kungälv

Lördag 20 maj

- Kl. 08.00 – 09.00 Frukost för övernattande gäster
09.00 - 11.00 Ankomst, anmälan och rumsfördelning för nyanlända
11.10 – 11.45 Göteborgsföreningen ”Krigsveteranerna” informerar om sin verksamhet
12.00 - 12.45 Lunch
13.00 - 13.40 Välkomstanföranden med flagghissning och nationalsånger
14.00 - 16.00 Guidning i Göteborg med buss
16.00 - 17.30 Årsmötesförhandlingar för RFK
17.30 - 18.00 Konstituerande möte för RFKs styrelse
18.00 - 20.00 Middag
20.00 - 20.30 Underhållning
20.30 - Samkväm med dans, barsservering

Söndag 21 maj

- 08.00 - 09.00 Frukost för övernattande gäster
09.00 - 11.00 Seminarium ”Barn till finska krigsbarn berättar”
11.15 - 12.00 Storsamling, återkoppling, diskussion, dokumentation
12.00 - 13.00 Lunch
13.00 - 14.00 Samling, ordet fritt
14.00 Flagghalning, avslutning, kaffe

Folkhögskolan har totalt 118 bäddar 19-21/5

Kungälv's Vandrarhem, Färjevägen 2, 442 31 Kungälv, tfn 0303-18900, fax 0303-19295, har 33 bäddar reserverade.

Varje bädd kostar 150:-/natt. Lakan och handduk medtages, finns att hyra för 50:-.

Individuellt kan också rum på **Hotell Fars Hatt**, tfn 0303-10970 bokas. Priser: dubbelrum 895:-/rum; enkelrum 690:-/person. Frukost ingår.

Bindande anmälan senast den 20 april 2006 på nedanstående blankett. Blanketten skickas till Nils Zanders, Nordiska Folkhögskolan, Box 683, 442 18 Kungälv, tfn 0303-206200, fax 0303-64831, e-post: info@nordiska.fhsk.se.

För att undvika penningtransaktioner i samband med ankomsten bör du också **sända in betalning för måltider och logi på plusgiro 360536-7. Glöm inte att ange namn, adress, telefon, ev. e-postadress samt lokalavdelning och namn på den du önskar dela rum med.**

Hjärtligt välkommen!

.....
Anmälningsblankett till Riks 2006 i Kungälv den 20-21 maj

☐ Helpension med alla aktiviteter, måltider med middag på lördag och övernattning i dubbelrum lö-sö (inkl frukost)	900:-
☐ Alla ovanstående aktiviteter utom frukost och middag lö, logi och frukost sö	230:-
☐ Alla ovanstående aktiviteter utom logi och frukost sö	480:-
☐ Extra logi en natt i enkel- eller dubbelrum med frukost	420:-
☐ Söndagens aktiviteter och måltider	200:-
☐ Önskar dela rum med	Summa: _____
☐ Önskar specialkost	

(anges):.....

Namn:.....**Adress:**.....

.....**Tfn:**.....**E-postadress:**.....

Lokalavd:.....

Vi ses väl i Vasa?

Wasa läns krigsbarn rf inbjuder till internationella krigsbarnsdagar i 400-årsjubilerande Vasa den 9-11 juni 2006.

Preliminärt program:

Fredag 9 juni: Kl 12-17 Anmälan till hotell Rantasipi Tropiclandia. Kl 19-20.30: Vasa stads mottagning. Kl 21-22.30: Program och dans på hotellets terrass.

Lördag 10 juni: Kl 9 Flagghissning. Kl 10-16 Anmälan till hotellet. Kl 12-15 Avfärd till skärgårdskryssning, lunch (20 euro). Kl 12-15 Guidad rundtur med buss, lunch (15 euro). Kl 16 Buss till Österbottens museums utställning "Vasa 400 år" (2 euro). 19.30-23 Festsupé med program (37.50 euro).

Söndag 11 juni: Kl 9.45 Buss till gudstjänst i Trefaldighetskyrkan. Kl 11.15 Buss via hotellet till hjältegravarna. 12.30 Huvudfest och avslutningskaffe, Rantasipi Tropiclandia.

Vid huvudfesten förekommer välkomsttal, Vasa stads hälsning, musik, festtal av brigadgeneral **Asko Kilpinen**, f d krigsbarn, Mottagarfamiljens erfarenheter av **Jenny Assarsson**, Sverige, ordet fritt och avfärds-kaffe.

Badhotell Rantasipi Tropiclandia som rekommenderas för övernattning erbjuder enkelrum för 82 euro/natt/person, dubbelrum 45 euro/natt/person, fyrrummare 35.50 euro/natt/person.

Deltagaravgiften 50 euro täcker organisationskostnader, möteskaffe och övriga allmänna kostnader. Anmäl senast 25 mars 2006 till **Antero Valkama**, Handelsplanaden 10 E 28, FI-65 100 Vasa, tel/fax 00358-6-3129733, eller till **Aulis Kjäll**, Mäntykuja 11, FI-60 100 Seinäjoki, tel 00358-6-4144454, e-post aulis.kjall@netikka.fi

Efteranmälningar debiteras med ett tillägg på 10 euro.

Du kan själv räkna ut din kostnad och betala till Vasa läns krigsbarn rf:s konto nr 152835-188623.

Program och anmälningsblankett finns att hämta hem via RFK:s hemsida www.krigsbarn.se och finns också hos lokalföreningarnas ordförande.

På gång i lokalföreningarna

Gävle-Dala

Gästrikegruppen träffas hos Irja Olsson, på Näckrosstigen 7. kl. 13.00 den **andra tisdagen** i varje månad.

Observera adressförändringen! Om du har frågor kring mötena, ring 026-16 76 78.

En utställning om krigsbarn, speciellt barnen i Ovanåkers kommun, invigs på **museet i Edsbyn** den 9 april kl 14 och pågår till 21 maj. Christer Faberstedt är ansvarig.

Göteborg

Medlemsmöte tisd 28 mars kl 15, Brf Alberts lokal, Östra Skansg. 8, Göteborg.

Sedan normalt sista tisdagen i varje månad, samma tid och plats.

Mellansverige

Besök på Riksarkivet av grupper från Eskilstuna, från 20 mars. Intresseanmälan till S-O Larsson, tel 016-148902.

Ostkusten

Oskarshamn

Medlemsmöte i Mönsterås, hos Irene Jokinen, Södra Tingsgatan 2, onsdagen den 22 mars 2006 kl 14. Anmäl till Irene 0499-120 43.

Medlemsmöte i Moheda 19 april klockan 14. Anmäl till Eira Pullinen, tel.0472-77019 eller Leila Ulvemo 0491-774 03 för samäkning.

Visby

Medlemsmöte i Visby måndagen den 20 mars 2006 kl 18.00 i Kafé Björkstugan. Anmälan till Liisa Raita 0498-33118.

Resa till Gotland från Oskarshamn den 10 maj klockan 10.55. Tillbaka från Visby den 11 maj klockan 17.05. Logi på Hamnhotellet. Busstur till Färö tillsammans med våra medlemmar på Gotland. Kontakta Liisa

---

Arrangörerna har utverkat specialpris med grupprabatt hos SAS dotterbolag Blue 1 som flyger Arlanda-Vasa, men då måste en färdledare utses. Det går dock att boka även individuellt. För en eventuell gruppresan med båt, kontakta din lokalförenings ordförande.

0498-33118 eller Leila 0491-774 03 för bokning av båtplats och hotell.

Västervik

Sånggruppen träffas 19 mars, 23 april och 21 maj klockan 16.00 i Frälsningsarméns lokal, Hallströmsg. 8, Västervik. Kontakta Pirkko Engström, tel. 0490-305 66.

Skåne

Årsmöte 18 mars på Stiftsgården Åkersberg i Höör, kl 14. En finlandsfrivillig krigsveteran är inbjuden.

En folkdräkt från Kuortane, som föreningen fått i gåva, kommer att visas inför kommande försäljning.

Stockholm

Vi träffas första tisdagen i varje månad kl 14-18 i Kristinasalen på Kristinehovs Malmgård, Kristinehovsg. 2, Stockholm. Anmäl senast tre dagar före till Hillevi Näsström, 08-58017823, Soili Andersson, 08-822242, eller Anneli Lithovius, tel 08-6554393.

Tisdag 4 april: Auktion.

Söndag 14 maj kl 13.30: Vårfest.

RFK-info

19-21 maj 2006: **Riksmöte** på Nordiska Folkhögskolan, Kungälv.

26-28 maj 2006: **Krigsbarnskongress** i Bad Boll, Tyskland.

9-11 juni 2006: **Krigsbarnsdagar** i Vasa.

Hemsidor

Riksförbundets hemsida har adressen www.krigsbarn.se – där finns även länkar till andra webbplatser.

Om krigsfångar

Vill tipsa om två hemsidor som mer eller mindre utförligt redovisar de finska krigsfångarna efter kriget.

Här finns såväl register över avlidna krigsfångar i olika sovjetiska fångläger som en lång rad enskilda krigsfångars berättelser om sina upplevelser.

Allt är på finska.

http://www.yle.fi/dokumentti/sotavangit_molemmat.htm

<http://www.uta.fi/~titima/sota.html>
<<http://www.uta.fi/%7Etitima/sota.html>> T. R.

*Avs: RFK
c/o Kai Rosnell
Kölångsvägen 10
741 42 Knivsta*

B-POST**FADERSKAPSFÄSTÄLLELSE**

Ärade kund

Angående Ert brev till Lena Wihlman i Åbo magistrat om Er fader Veikko Johannes Honkanen; hans faderskap har i dag fastställts och registrerats i Finlands befolkningsdatasystemet här i Helsingfors magistrat. Bifogad är 2 utdrag ur befolkningsdatasystemet om Era föräldrar.

Om Ni har någonting annat att fråga, kan Ni kontakta oss också per telefon. Vi har öppet vardagar kl 8-16.15.

Med vänlig hälsning,
Tiina Miettinen
byråsekreterare

Nu är Tuula Kaarina sin fars dotter även i registren!

Det borde vara varje människas rättighet att veta vilka som är hennes mor och far.

Tuula Kaarina Kördel i Sandviken (bilden) letade i ett par år innan hon äntligen fann uppgifterna om fadern.

Inte nog med det: hon fick också kopia på ett dokument där han erkänner faderskapet och vill att Tuula Kaarina skall skrivas in i kyrkböckerna som hans dotter.

Vi har skrivit om turena kring Tuula Kaarinas sökande, hur hon till och med fick veta var han låg begraven så att hon hann lägga en krans innan gravrätten upphörde.

– Önskar nu bara att det kunde gå att få en komplettering i kyrkböckerna enligt min fars önskan, så att det inte längre behöver stå ”fader okänd” i mina officiella handlingar! skrev Tuula Kaarina som en slutkläm i förra numret av denna tidning.

Hon skrev i början av januari till den aktuella församlingen i Åbo, men har ännu inte bevärdigats med ett svar, än mindre någon hjälp.

Så fick hon tips om att ringa direkt till magistraten i Åbo, fick kontakt med **Lena Wihlman** där, och skickade över de dokument hon hade fått i ärendet.

Och kan man tänka sig: i dagarna fick hon ovanstående brev från Ma-gistraten i Helsingfors, daterat 14.2.2006.

Veikko Johannes Honkanen är nu registrerad som far till Tuula Kaarina, och hon är registrerad som hans dotter i befolkningsregistret!

Äntligen har hon det viktiga dokumentet i sin hand, och Tuula Kaarina är överlycklig.

– Jag är så glad, jag har svårt att finna ord för mina känslor! säger Tuula Kaarina. Det känns faktiskt som att jag vunnit högsta vinsten i det allra bästa lotteriet.

– Det känns som om jag har varit på en fantastiskt spännande resa och att jag nu kommit fram till ett mål som jag aldrig riktigt trodde att jag skulle nå!

Vi som hjälpt och stöttat Tuula Kaarina i hennes ansträngningar gläds med henne.

Det blev väl en fin epilog på följetongen om Tuula Kaarina!

Text och foto: Kai Rosnell